

Objektet for Odelsrett og Åseterrett

En kritikk av Høyesterett sin praksis

Bokens hovedtema er – som det fremgår av tittelen – en kritikk av Høyesteretts tolkning og forståelse av hvilke gårdsbruk det hviler odelsrett og åseterrett på. Kritikken går i korthet ut på at Høyesterett i en del saker har tolket odelsloven §§ 1 og 2 på en slik måte at mange mindre landbrukseiendommer har mistet status som odlingsjord. Etter forfatterens mening er denne tolkningen basert på en utradisjonell rettskildebruk og i strid med lovgivers opprinnelige intensjoner.

Kritikken blir fremført på en imponerende måte. I bokens første kapitler blir det gitt en presentasjon og analyse av uttrykket «odlingsjord» i odelsloven §§ 1 og 2. Både lovteksten og forarbeidene til bestemmelsen blir grundig gjennomgått, samtidig som dette blir sett i sammenheng med hvordan Høyesterett har tolket uttrykket i en del senere avgjørelser. Hovedkonklusjonen er at Høyesterett har frigjort seg for mye fra en i utgangspunktet klar rettsregel.

Videre blir regelen om bortfall av odelsrett etter odelsloven §23 nærmere behandlet. I denne forbindelse blir det anført at bestemmelsen også kan være et tolkningsargument for en annen forståelse av odelsloven §§1 og 2 enn det Høyesterett har lagt til grunn.

Deretter blir Høyesteretts rettskildebruk lagt under lupen. Her blir også spørsmål om hvilke oppgaver domstolene har i vårt samfunn trukket inn. Et stikkord er forholdet mellom domstolens rettskapende virksomhet og den lovgivende makt på Stortinget. Baldersheim mener at Høyesterett har gått for langt inn på lovgivers område i disse sakene.

Boken er artig skrevet. Med engasjement, kraft og egne meninger, og uten en servil grunnholdning til landets høyeste domstol. Boken har også et godt og lettfatelig språk. Det er nesten som man får lyst til å skrive nynorsk selv!

Selv om kritikken av Høyesterett holder mål ut fra en juridisk målestokk, sitter jeg likevel igjen med en følelse av at den er noe ensidig fremført. Boken er riktignok ment å være en kritikk av Høyesterett sin praksis. Til tross for dette synes jeg likevel den bærer litt for mye preg av å være et kampskrift. At Høyesterett oppfatter bestemmelsene i odelsloven §§ 1 og 2 som mer dynamiske enn det som ble forutsatt av lovgiver, er ikke nødvendigvis ufornuftig, slik samfunnet har utviklet seg i tiden etter odelsloven ble vedtatt. Det kan til og med være gode grunner for det.

Om Baldersheim «vant» kampen mot Høyesterett vil ikke jeg uttale meg om. Det må leseren selv vurdere. Boken kan uansett anbefales for dem med interesse for både odelsrett og rettskildelære.

Einar Bergsholm

Objektet for odelsrett og åseterrett

Ein kritikk av Høyesterett sin praksis

Erlend Baldersheim

Cappelen akademiske forlag, 2008

184 sider, Pris: kr 248

ISBN: 978-82-02-28945-4